
ТРАКИЙСКИ НАУЧЕН ИНСТИТУТ
ФИЛИАЛ ХАСКОВО

СБОРНИК
ТРАКИЯ

ТОМ VIII

ХАСКОВО
2018 г.

СБОРНИК ТРАКИЯ

Уважаеми читателю,

В твоите ръце се намира осмият брой на Сборника "Тракия", издание на Тракийския научен институт - филиал Хасково. Филиалът е създаден на 23 февруари 2001 г. към Регионалния съвет на тракийските дружества в Хасково.

Неговата цел е да изследва и популяризира борбите за национално освобождение, материалната и духовната култура на Тракия и на тракийските българи, да възражда българщината и да поддържа непосредствени живи контакти с родните огнища.

Сборникът има за задача също така да показва и отстоява историческата истина за правата на насилствено прогонените от родните им огнища българи от Западна и Източна Тракия и Мала Азия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: *Димитър Шалапатов - отговорен редактор, доп. член на БАНИ Стоян Райчевски, проф. д-р Пламен Павлов, доц. д-р Георги Граматиков, д-р Красимира Узунова, Таня Марева, Кирил Сарджев, д-р Мария Бакърджиева, Златка Михайлова*

*Посвещава се на 105 години
от Балканската война*

В памет на:

- д-р Мария Бакърджиева - потомка на тракийски българи и авторка на множество публикации, посветени на Тракия

- Мара Шопова - тракийска българка от с. Булгаркьой, Кешанско

- Тодор Марков - тракийски българин от с. Лъджакьой, Дедеагачко

- Руса Бойчева Шалапатова - тракийска българка от с. Домуздере, Дедеагачко

*Този сборник се издава с финансовата
подкрепа на Община Хасково*

СЪДЪРЖАНИЕ

СТАТИИ И СТУДИИ.....	7
ВАСИЛ ЛЕВСКИ – ТВОРЕЦ И СТРАТЕГ НА НАЦИОНАЛНАТА РЕВОЛЮЦИЯ В „ОТЕЧЕСТВОТО БЪЛГАРСКО“ / МИЗИЯ, ТРАКИЯ, МАКЕДОНИЯ	7
<i>Проф. д-р Пламен Павлов</i>	
СЛЕД ВЕК – ОТНОВО ПО КЪРВАВИЯ ПЪТ НА СПАСЕНИЕТО МАНАСТИР-САЧАНЛИ-ДОГАНХИСАР-ДЕДЕАГАЧ.....	30
<i>Димитър Шалапатов</i>	
ДЕНЯТ НА ТРАКИЯ В НАЦИОНАЛНАТА ПАМАТ	36
<i>Проф. дин Светлозар Елдъров</i>	
ПРЕДАВАНЕТО НА ГРАЖДАНСКАТА ВЛАСТ В БЕЛОМОРИЕТО НА ЕАМ И ИЗТЕГЛЯНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ВОЙСКИ ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ 1944 Г.	40
<i>Стоян Райчевски</i>	
ЗА С. ЧЕРНА НИВА, ЗА СТОЛИЦАТА НА ОФИЦЕРА ОТ ШУМЕНСКИЯ КОРПУС СЕНКЛЕР И ЗА ЕДИН САМОТЕН ХРИСТИЯНСКИ ГРОБ... ..	59
<i>Проф. дин Камен Гаренов /отец Петър Гарена/</i>	
СЕЛО ДОМУЗДЕРЕ	76
<i>Димитър Шалапатов</i>	
ИНТЕРНИРАНИТЕ ПРЕЗ 1923-1925 ГОДИНА ПО БЕЛОМОРСКИТЕ ОСТРОВИ И ТЕСАЛИЯ БЪЛГАРИ ОТ ЗАПАДНА ТРАКИЯ.....	79
<i>Калина Черванюк</i>	
ОПИТИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАПАДНА ТРАКИЯ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА ХХ В.	100
<i>Д-р Красимира Узунова</i>	
СВЕЩЕНИЦИ - РЕВОЛЮЦИОНЕРИ ОТ РАЙКОВО, УЧАСТНИЦИ В МАКЕДОНО-ОДРИНСКОТО ДВИЖЕНИЕ И ВОЙНИТЕ ЗА НАЦИОНАЛНО ОБЕДИНЕНИЕ	127
<i>Златка Петрова</i>	
ЖЕНСКИТЕ БЛАГОТВОРИТЕЛНИ ДРУЖЕСТВА В КЪРДЖАЛИ /20-те – 30-те год. на ХХ в./	139
<i>Светла Михайлова</i>	
ПУБЛИЦИСТИКА	149
МАКЕДОНИЗМЪТ: ТРИУМФЪТ НА НИЩОТО.....	149
<i>Младен Сърбиновски</i>	

ПЪТЕПИСИ	240
ПОТОМЦИТЕ ЗНАЯТ И НЕ ЗАБРАВЯТ	240
<i>Д-р Мария Бакърджиева</i>	
ПОСЕЧЕНИ, НО НЕ И ПОБЕДЕНИ.....	251
<i>Д-р Елена Алекова</i>	
СПОМЕНИ ЗА ТРАКИЯ И ЗА СЪБИТИЯ, СТАНАЛИ ТАМ, ОТ ТРАКИЙСКИ	
БЪЛГАРИ И ТЕХНИТЕ ПОТОМЦИ.....	259
ПЪТ ПРЕЗ ОГЪНЯ.....	259
<i>Росица Станева</i>	
СПОМЕНИ ЗА СЪБИТИЯТА, СТАНАЛИ В БЕЛОМОРСКА ТРАКИЯ	
ПРЕЗ СЕПТЕМВРИ - ОКТОМВРИ 1913 ГОДИНА	272
<i>Петко Тодоров Шалапатов</i>	
ПРИКАЗКА ЗА ТРАКИЯ	275
<i>Тодор Марков</i>	
МНОГОТО ПАРИ СА ДУШМАНИ НА ЧОВЕКА	299
<i>Кирил Сарджев</i>	
МОИТЕ ДЕТСКИ СПОМЕНИ ОТ ГЮМЮРДЖИНА.....	306
<i>Тилко Тилев</i>	
ДОКЛАДНА ЗАПИСКА	310
<i>Удостояване със званието „Почетен гражданин на Хасково” -</i>	
<i>посмъртно, на доцент д-р Кирил Бакърджиев</i>	